

Naturvårdsverket
Kristina Widenberg
Diarienummer: NV 05919-17

Vår ref: 2024-52

Helena Sjögren
Helena.sjogren@skogsindustrierna.se
Tel 072 585 72 35

Yttrande över Naturvårdsverkets vägledning om masshantering och användning av massor i anläggningsarbeten – riskbedömning

Skogsindustrierna är positiv till att Naturvårdsverket med denna vägledning försöker förtydliga vad som gäller vid användning av massor vid anläggningsändamål. Dagens utkast till vägledning är dock för omfattande och riskerar därmed att bli svårläst, som i sin tur riskerar att återanvändningen av material inte främjas. Vägledningen omfattar alla typer av avfallmassor och därför vore det önskvärt med en tydligare kategoriindelning med tydliga definitioner som bidrar till en lättare tolkning. Vi utgår från att denna vägledning är tänkt att vara digital och kommer att uppdateras och vidareutvecklas. Med en funktionell struktur kan det göra vägledningen mer användbar för både myndigheter och näringsliv. En digital vägledning förväntas också uppdateras samt ha en bra sökfunktion.

Skogsindustrins processer kommer även framöver att generera askor, grönlutsslam, avloppsslam och kalkhaltiga material med mera. Det är viktigt att vi kan hitta avsättning för materialen och där det är lämpligt kan nyttiggöra dem. Skogsindustrierna bejakar den cirkulära ekonomin där vi ser vår bransch som en naturlig del både med vår förnybara råvara och återvinningsbara produkter. Branschen arbetar aktivt för att ytterligare öka värdet på rest och biprodukter. Där det är möjligt ur miljömässiga aspekter ser vi positivt till att även det som i något lägre klassas som avfall tas tillvara och kommer till nytta.

Syftet med Naturvårdsverkets vägledning är bra, den resurs som massor är ska kunna nyttjas på ett hållbart och ändamålsenligt sätt. Risker med användning av massor behöver bedömas

Skogsindustrierna är massa-, och pappers- och den trämekaniska industrins bransch- och arbetsgivarorganisation. Skogsindustrierna företräder ett 50-tal massa- och pappersbruk i sammanlagt 22 koncerner/företag och cirka 120 sågverk i ett 60-tal koncerner/företag, samt ett antal företag med nära anknytning till massa-, pappers-, eller trävarutillverkning. Arbetsgivarverksamheten bedrivs tillsammans med gruvsektorn och stål- och metallsektorn inom organisationen Industriarbetsgivarna. Inom Skogsindustrierna ingår verksamheten Svenskt Trä och sekretariatet för Biolnnovation. Skogsindustrin sysselsätter närmare 120 000 personer och exporterade för 186 miljarder kronor 2022.

samtidigt kan överdriven försiktighet försvåra cirkuläritet. Vad som är acceptabel risk beror på användning och hur miljön i omgivning kan komma att påverkas.

Sammanfattande synpunkter

- Vägledningen är för omfattande och behöver kortas ner
- Utveckla ett avsnitt med definitioner
- Lägg till konkreta exempel i vägledningen
- Skilj på material med hög eller låg risk
- Positivt med plats-specifik riskbedömning
- Undvik dubbelreglering av REACH-klassade massor

Vägledningen är för omfattande och behöver kortas ner

Dokumentet är omfattande och blir därför svårsläst. Att korta ner dokumentet vore önskvärt och ta fram tydliga definitioner där det är nödvändigt. Vägledningen omfattar alla typer av avfallmassor och därför vore det önskvärt med en tydligare indelning som bidrar till en lättare tolkning. Vägledningen omfattar alla typer av avfallmassor och därför vore det önskvärt med en tydligare indelning som bidrar till en lättare tolkning. Den restriktiva tillämpningen av riskanalyser riskerar att försvåra återvinningsprocesser och deponering av massorna blir en följd.

Utveckla ett avsnitt med definitioner

Vägledningen innehåller en rad begrepp. För att undvika missförstånd och olika tolkningar bör dessa definieras. Det gäller till exempel begrepp såsom material, massor, avfallsmassor, schaktmassor, jungfruliga massor och naturliga massor.

Lägg till konkreta exempel i vägledningen

För att underlätta arbetet för industrin och för Länsstyrelserna/kommunerna bör det finnas tydliga exempel på praktiska tillämpningar för olika situationer. Detta skulle minska risken med olika tolkningar för liknande situationer. Vi ser även en risk att en alltför komplicerad vägledning gör tolkningarna snävare vilket hindrar utveckling av den cirkulär ekonomin. Tydliga exempel kan bidra med att minska den risken.

Det bör vara tydligt att exemplen liksom tabellerna med totalhalter och lakvärden är exempel och inte ensamt styrande.

Skilj på material med hög och låg risk

För att främja återanvändningen av exempelvis schaktmassor, jord etcetera som normalt har en liten risk bör en förenklad riskbedömning vara möjlig. Det är viktigt att det inte ställs orimliga krav på analyser. Analyser blir en allt högre kostnad och med för höga krav riskerar det

motverka cirkulär användning. Lågriskmassor som behöver inte analyseras, det är bättre att resurser läggs på material med mer komplicerade risker.

Positivt med platsspecifik riskbedömning

Skogsindustrierna välkomnar att riskbedömningen kan göras mer platsspecifik. Det borde göra det möjligt att ta mer hänsyn till den naturliga bakgrunden. Där det är möjligt bör transporter av massor undvikas vilket även borde ingå i bedömningen av hur massor bör hanteras. Det är relevant att även inkludera klimatpåverkan och väga olika miljöpåverkan mot varandra.

Undvik dubbelreglering av REACH-klassade massor

Med hänvisning till miljöskydd beskriver vägledningen att biprodukter och avfall ska bedömas lika, och kräver att man både ska följa produkt- och avfallslagstiftningen. Det är viktigt att särskilja biprodukter och avfall för att inte orimliga krav ska ställas.

Bilaga 2 bör justeras. Det står nu att *"Ett kemiskt ämne är ett grundämne eller en kemisk förening som kan finnas naturligt eller har framställts på konstgjord väg. Det är tillverkaren av materialen som ska göra bedömningen om den aktuella produkten utgör ett kemiskt ämne eller en blandning. Då jord och berg utgörs av naturliga kemiska ämnen omfattas de därmed av CLP- och Reach-förordningarna."* REACH ska öka kunskapen om kemiska ämnens hälso- och miljöfarliga egenskaper och se till att kemiska ämnen används på ett säkert sätt. Kemiska ämnen är sådana ämnen som används för sina kemiska egenskaper. Skogsindustrierna tolkar inte att tanken är att inkludera sten och grus som används för sina fysikaliska egenskaper även om de liksom allt annat är uppbyggda av kemiska ämnen.

Stockholm

2024 08 12

För Skogsindustrierna

Helena Sjögren
Ansvarig miljöpolicy